

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Milady Tomkové a soudců JUDr. Bohuslava Hnízдила a JUDr. Brigity Chrástilové v právní věci **žalobce: M. R.**, zastoupen Mgr. Zbyňkem Stavinohou, advokátem, se sídlem Joštova 4, Brno, proti **žalovanému: Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně č. j. 55 Az 854/2003 - 36 ze dne 31. 1. 2005,

takto:

Rozsudek Krajského soudu v Brně č. j. 55 Az 854/2003 - 36 ze dne 31. 1. 2005 **se zrušuje** a věc **se mu vrací** k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížností napadá rozsudek Krajského soudu v Brně č. j. 55 Az 854/2003 - 36 ze dne 31. 1. 2005, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného č. j. OAM - 395/AŘ - 2002 ze dne 30. 7. 2003 vydanému ve II. stupni správního řízení, kterým byl zamítnut stěžovatelův rozklad a potvrzeno rozhodnutí žalovaného vydané v I. stupni správního řízení, jímž bylo rozhodnuto, že se stěžovateli azyl podle § 12, § 13 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), neuděluje, přitom na stěžovatele se nevztahuje překážka vycestování podle § 91 téhož zákona.

Stěžovatel ve své kasační stížnosti namítá nesprávné posouzení právní otázky splnění podmínek pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu. Přestože byl stěžovatel pronásledován soukromými osobami, státní orgány v zemi jeho původu jej nedokázaly před takovým jednáním ochránit. Policie, na kterou se stěžovatel obracel, mu odmítla pomoc. Stěžovatel tedy byl pronásledován a jsou splněny podmínky podle § 12 zákona o azylu. Z těchto důvodů

stěžovatel navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek Krajského soudu v Brně zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Stěžovatel zároveň navrhuje přiznání odkladného účinku jím podané kasační stížnosti.

Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti její důvodnost popírá a navrhuje, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl.

Nejvyšší správní soud z obsahu správního spisu zjistil, že stěžovatel opuštění země původu zdůvodňoval cestou do České republiky za prací. Z pohovoru konaného dne 27. 8. 2001 vyplývá, že v roce 1996 hodlal stěžovatel obchodovat s počítači, nepodařilo se mu to legálně, a proto se rozhodl dovézt počítače nelegálně z České republiky. Stěžovatel si půjčil peněžitou částku na jejich nákup, byl přepaden a okraden. Věřitel pak po něm požadoval vrácení peněz. Stěžovatel se obrátil na policii, ta mu však nepomohla a údajně uvedla, že stěžovatel jím uváděnou peněžitou částku (šlo o 100 tisíc USD) nemohl mít. Stěžovatel ze země původu odcestoval. Žalovaný dne 14. 9. 2001 vydal rozhodnutí, kterým stěžovateli azyl neudělil a kterým rovněž rozhodl, že se na stěžovatele nevztahuje překážka vycestování. Svoje rozhodnutí odůvodnil tak, že v případě stěžovatele nejde o pronásledování ze strany státní moci a není tak splněna podmínka podle § 12 zákona o azylu, rovněž není splněna podmínka udělení azylu za účelem sloučení rodiny podle § 13 zákona o azylu, žalovaný neshledal ani důvody pro udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu, ani existenci překážky vycestování podle § 91 zákona o azylu. K podanému rozkladu věc žalovaný přezkoumal ve II. stupni správního řízení, dospěl k témuž závěru, rozklad zamítl a napadené rozhodnutí potvrdil. Z obsahu soudního spisu pak Nejvyšší správní soud zjistil, že stěžovatel napadl rozhodnutí žalovaného žalobou ke Krajskému soudu v Brně. O žalobě rozhodl Krajský soud v Brně rozsudkem ze dne 31. 1. 2005 tak, že žalobu zamítl. Rozsudek Krajského soudu v Brně byl stěžovateli doručen dne 11. 3. 2005.

Kasační stížnost byla podána dne 24. 3. 2005 a byla tak podána včas (§ 106 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s. ř. s.“), byla podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadené rozhodnutí Krajského soudu v Brně vzešlo (§ 102 s. ř. s.), a je podána z kasačního důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tedy z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Kasační stížnost je tak přípustná.

Nejvyšší správní soud kasační stížností napadený rozsudek přezkoumal v rozsahu kasační stížnosti a z uplatněného kasačního důvodu, přitom za podmínek podle § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. dospěl k závěru, že napadený rozsudek není přezkoumatelným.

Pronásledováním je ve smyslu § 2 odst. 5 zákona o azylu ve znění účinném v době rozhodování žalovaného třeba rozumět ohrožení života nebo svobody, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována či trpěna úřady v zemi stěžovatelova původu nebo pokud tato země není schopna odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před takovým jednáním. Poukazoval-li stěžovatel v průběhu správního řízení na údajné útoky ze strany soukromých osob, pak podmínka udělení azylu, jež by s těmito útoky souvisela, by v takovém případě mohla být splněna teprve tehdy, pokud by tyto útoky byly realizovány v přímé souvislosti s uplatňováním politických práv a svobod ze strany stěžovatele (§ 12 písm. a/ zákona o azylu) nebo z důvodu jeho rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů (§ 12 písm. b/ s. ř. s.), přitom v obou případech by stěžovateli právě z uvedených důvodů nebyla ze strany příslušných orgánů v zemi jeho původu ochrana, pokud

by taková ochrana byla v daném případě potřebná a pokud by stěžovatel hodlal této ochrany také fakticky využít. V takovém případě by tedy rozhodným důvodem pro udělení azylu mohla být skutečnost, že by stěžovatel byl vystaven útokům ze strany soukromých osob, dožadoval by se ochrany u příslušných orgánů v zemi svého původu a tyto orgány by mu ochranu neposkytly, přitom neposkytnutí ochrany by mělo přímou souvislost právě s nedostatečnou loajalitou stěžovatele ke státním orgánům v zemi jeho původu, k exekutivě, ke společenskoekonomickému zřízení, k politické reprezentaci apod. Nejvyšší správní soud tu při výkladu zákona o azylu konstantně vychází mimo jiné i z článku 1 odst. 2 Úmluvy o právním postavení uprchlíků přijaté v Ženevě dne 28. 7. 1951 a z Protokolu týkajícího se právního postavení uprchlíků přijatého v New Yorku dne 31. 1. 1967, z nichž dovozuje, že udělení azylu v případě útoků vůči žadateli o azyl je důvodné pouze tehdy, jde-li o represii uskutečňovanou ze strany státu. Takovou represii lze dovodit jak ve formě přímé, kdy stát sám určité osoby pronásleduje, tak ve formě nepřímé, kdy stát záměrně určité pronásledované osoby nechrání.

V daném případě by mohla v úvahu přicházet represe nepřímá, na niž stěžovatel v kasační stížnosti poukazuje. Tvrdil-li stěžovatel, že se v zemi svého původu obracel na policejní orgány se žádostí o pomoc před vyděrači a ty mu pomoc neposkytly (údajně uvedly, že „pomoc mu nikdo neposkytne“), přitom neposkytnutí této pomoci bezprostředně předcházelo jeho vycestování ze země původu, pak bylo zapotřebí se tímto stěžovatelovým skutkovým tvrzením zabývat a ve vztahu k podmínkám pronásledování je posoudit. Za situace, kdy žalovaný dospěl k závěru, že si stěžovatel na postup policie, kde byl odmítnut, nestěžovatel dostatečně, jak vyplývá ze str. 3 rozhodnutí žalovaného vydaného v I. stupni správního řízení, kdy žalovaný ve II. stupni opřel své rozhodnutí toliko o stěžovatelovy potíže se soukromými osobami, jak vyplývá ze str. 3 rozhodnutí vydaného ve II. stupni správního řízení (tedy žalovaný se otázkou pronásledování zabýval a zabýval se též hodnocením stěžovatelovy situace po odmítnutí pomoci policejními orgány v zemi jeho původu), a kdy stěžovatel žalobou brojil proti závěru ohledně nesplnění podmínek podávaných z § 12 zákona o azylu a kdy krajský soud tuto otázku předmětem svého přezkumu učinil, pak pouhou konstatací na str. 4 rozsudku, ve čtvrtém odstavci, že stěžovatelem uváděné důvody nelze pod azylově relevantní důvody podřadit, své povinnosti přezkoumat napadené rozhodnutí v rozsahu uplatněných žalobních bodů nedostál. Dovodil-li krajský soud, že příslušný žalobní bod směřuje ke splnění podmínek pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu, resp. k nesprávnému posouzení jejich nesplnění, pak měl takový přezkum učinit řádně.

Z odůvodnění napadeného rozsudku krajského soudu není ani v obecných rysech zřejmé, proč soud nepovažoval podmínky podávané z § 12 zákona o azylu za splněné, vyplývala-li ze stěžovatelovy argumentace podané soudu v žalobě jeho marná snaha domoci se ochrany u policejních orgánů v zemi svého původu. S ohledem na skutková tvrzení stěžovatele učiněná před žalovaným a následně před krajským soudem není tedy z napadeného rozsudku zřejmé, proč námitka nesprávného posouzení splnění podmínek pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu není důvodná. Za této situace je nutno pokládat napadený rozsudek za nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., a to zvláště s přihlédnutím k tomu, že na poukazu na porušení § 12 zákona o azylu je postaven základ žaloby. Soud, který se vypořádává s takovou argumentací, ji nemůže jen pro nesprávnost odmítnout, ale musí také uvést, v čem konkrétně její nesprávnost spočívá.

Jinými slovy nezabýval-li se krajský soud řádně uplatněným žalobním bodem, nelze než jeho rozhodnutí zrušit, neboť je nepřezkoumatelné pro nedostatek skutkových důvodů.

Nejvyšší správní soud si je sice vědom, že o vadu řízení, která by mohla mít vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí by se nejednalo, pokud by bylo možno dovodit, že by výrok rozhodnutí byl stejný i za situace, kdyby k vadě řízení vůbec nedošlo, takovou skutečnost však v tomto případě ze shora uvedených skutkových důvodů konstatovat nelze; v právě projednávané věci Nejvyšší správní soud v napadeném rozsudku shledal zřetelnou absenci skutkových důvodů, na nichž byl rozsudek postaven.

Nejvyšší správní soud tedy uzavírá, že ve vztahu k uplatněnému kasačnímu důvodu nebylo, čeho by na napadeném rozsudku krajského soudu mohl přezkoumat, neboť jeden z klíčových důvodů zamítnutí stěžovatelovy žaloby není z napadeného rozsudku ani v obecných rysech čitelný. Z těchto důvodů Nejvyšší správní soud napadený rozsudek podle § 110 odst. 1 s. ř. s. za použití § 109 odst. 3 s. ř. s. zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. V tom bude zapotřebí zabývat se všemi skutkovými tvrzeními stěžovatele uskutečněnými k otázce možného nepřímého pronásledování orgány státní moci coby základní podmínkou případného přiznání azylově relevantního důvodu podle § 12 zákona o azylu.

Za této procesní situace se již Nejvyšší správní soud samostatně nezabýval návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodne podle § 110 odst. 2 s. ř. s. krajský soud v novém rozhodnutí.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 12. dubna 2006

JUDr. Milada Tomková
předsedkyně senátu